

Moskov-Selim (grec)

Geòrgios Viziinós

Ο Μοσκώβ-Σελήμ

Ήθελα να μη σε είχα συναντήσει επί της οδού μου. Ήθελα να μη σε είχα γνωρίσει εν τω βίω μου! Επότισας και συ αρκετήν την ψυχήν μου πικρία, αγαθέ, παράδοξε Τούρκε, ως εάν μη ήρκουν αυτή αι θλίψεις, τας οποίας καθ' εκάστην τη προξενούσιν αι τύχαι των ομοεθνών μου!

Αλλ' ό, τι έγινεν. η αλγεινή, η κάτισχνος μορφή σου, με το βαθύ και μελαγχολικόν εκείνο βλέμμα ταράττει τον ύπνον μου, πτοεί την μοναξιά μου. Η κλαυθμηρά και τρέμουσα φωνή σου ηχεί παραπονουμένη εις τα ωτά μου. Πρέπει να γράψω την ιστορίαν σου.

Δεν αμφιβάλλω, ότι οι φανατικοί της φυλής σου θα βλασφημήσωσι την μνήμην ενός "πιστού", διότι ήνοιξε τα άδυτα της καρδιάς αυτού προ των βεβήλων οφθαλμών ενός απίστου. Φοβούμαι μήπως οι φανατικοί της ιδικής μου φυλής ονειδίσωσιν ένα 'Έλληνα συγγραφέα, διότι δεν απέκρυψε την αρετή σου, ή δεν υποκατέστησεν εν τη αφηγήσει σου ένα χριστιανικόν ήρωα. Αλλά μη σε μέλη. Δεν θα αφαιρεθεί τι από την αξίαν σου, διότι ενεπιστεύθης εις εμέ τας περιπετείας της ζωής σου. και δεν θα με τύψη ποτέ η συνείδησις, διότι, ως απλούς χρονογράφος, εξετίμησα εν σοι ουχί τον άσπονδον εχθρόν του 'Εθνους μου, αλλ' απλώς τον άνθρωπον. Διά τούτο μη σε μέλη. Θα γράψω την ιστορίαν σου.

Είχε παρέλθει σχεδόν το θέρος. και ήτο προς εσπέραν. Μετά δεκάωρον υπασίαν, δι' αυχηρών ως επί το πολύ χωρίων, εφθάσαμεν εις την έδραν της υποδιοικήσεως Β. εν τη ανατολική Θράκη. Επί της υψηλής ακροπόλεως διεκρίνομεν ήδη τους μελανούς όγκους καταπεπτωκότων βυζαντινών πύργων, και ύπερθεν των ερυθροσκεπών οικοδομημάτων υψούντο ευθυτενείς οι δυο τρεις της πολίχνης μιναρέδες, περίλευκοι υπό του λαμπρού φωτός ηρέμα δύνοντος ηλίου. Δεν είχομεν να διανύσωμεν ειμή ολίγα μόνον χιλιόμετρα όπως φθάσωμεν εις το κατέναντι ημών τέρμα του ταξιδιού εκείνου, και έπρεπε να ποτίσωμεν τους ίππους, διά να χωνεύσουν, κατά το λέγειν των εντοπίων, το νερόν, πριν φθάσουν εις τον σταύλον.

- Εδώ θα ποτίσωμεν; Ηρώτησα τον συνοδεύοντά με, ότε διέκρινα προ ημών μικρόν παραρρέοντα ρύακα.

- 'Όχι, θα ποτίσωμεν εις την "Καϊνάρτζα", λιγάκι πάρα πέρα. Δεν είναι όλως διόλου πάνω στον δρόμον μας, μα ύστερα από τόσον κόπον αξίζει να γνωρίσης την Καϊνάρτζαν. Είναι αθάνατο νερό. Ξεβουρβουλά από μέσ' από τον βράχο.

Μετά μικρόν εξεκλίναμεν της οδού και διά σειράς λοφίσκων κατά το πλείστον συσκίων, ανεξαιρέτως όμως γραφικών, εφθάσαμεν εις το μέρος όπερ ο συνοδός μου επέμενε να γνωρίσω.

Αληθώς η "Καϊνάρτζα" είναι τερπνότερον θέαμα πηγής, οφείλουσα το τουρκικόν αυτής όνομα εις το

ότι αναβλύζουσα παρέχει το θέαμα σφοδρώς κοχλάζοντας λέβητος. Τα χιονόψυχρά της ύδατα τόσο διαυγή, όσον ηδύνατο να είναι υγροί αδάμαντες, αναθρώσκουσι φωσφορίζοντα εκ του βάθους λευκοτάτου τιτανώδους βραχώματος, μετά θελκτικού μυστηριώδους ψιθύρου πυκνά και γοργά και ακάματα, ως εάν ήσαν κύματα μαγικών ζωοφόρων υποχθονίων πνευμάτων, τα οποία, Πότνια μήτηρ, η Γη μετ' αεννάου στοργής εκπέμπει από των κόλπων αυτής, με την εντολήν να περιχυθώσι και αναπτύξωσιν εν τη ευρεία πεδιάδι τόσα και τόσα φυτά και ανθύλλια λιποψυχούντα υπό τα ολέθρια τοξεύματα του θερινού ηλίου.

Και έθαλλε λοιπόν εκεί κατά μήκος του γλαυκού και λάλου ρείθρου εκτενής χλοερά όασις, ομαλόν αποτελούσα χωριογράφημα, εν ω εξέχουσι παρά τα ύδατα βαθυπράσινοι "βρούλοι" και πάπυροι, αγαπητόν ενδιαίτημα της "καλλιπτέρυγος παρθένου" και τόσων άλλων ποικιλομόρφων εντόμων και χρυσαλλίδων. Βραχύκορμοι και πυκνόκλαδοι αγριοϊτέαι, καθ' ομάδας εγειρόμεναι εδώ και εκεί, παρείχον, ως φαίνεται, εσπερινόν καταφύγιον εις σμήνος τρυγόνων. Η εσπερινή αύρα έφερε μέχρις ημών τους γλυκείς ερωτικούς αυτών στόνους, εν ω αρπακτικός ιέραξ, υψηλά επί ξηρού κλάδου κεραυνοπλήκτου τινός πλατάνου ιδρυμένος, παρεμόνευε τους φαιδρούς, τους λιγυφθόγγους κορυδαλλούς σκορπίζοντας το τελευταίον της ημέρας εκείνης άσμα, αφανείς εις τα ύψη των αιθέρων.

Οι περί την όασιν εκείνην απέραντοι αγροί είχαν αποδώσει πλέον τους θησαυρούς αυτών εις τα αλώνια των πέριξ χωρίων εκ της πολίχνης Β. και επομένως η εξοχή, εφ' όσον εξικνείτο η όρασις, εφαινετο έρημος κ' εγκαταλελλειμένη. Μόνον οι αυλοί των ποιμένων ηκούοντο μακρόθεν, οδηγούντων τα ποίμνιά των εις τας μάνδρας, διά το εσπερινόν άλμεγμα.

Ο καύσων της ημέρας υπήρξεν υπερβολικός. και επειδή τα από των βορεινών κλιτύων εκπηγάζοντα ύδατα αποτελματούνται κατά το ανατολικόν βάθος του απεράντου τούτου λεκανοπεδίου, η συνήθως εγειρομένη κατά τε την πρωίαν και την εσπέραν ομίχλη ήρχισε να καλύπτη τας γυμνάς προς τον ορίζοντα εκτάσεις, συγχέουσα προς το μέρος τούτου τον ουρανό μετά της γης.

Translated by Antoni Góngora